

Бага дунд боловсролын шинэчлэл

Стандартын шинэчлэлийг дэмжих нэгж

(2011-2012 оны хичээлийн жилд хийсэн ажил,
болон 2012-2013 онд хийх ажлууд)

Сурагчдын түвшин тогтоох шалгалт

- 2011 оны 10,11-р сард УБ, аймгийн төв, сумын төвийн 5, 8, 10-р ангийн 200 орчим сурагч хамрагдсан
- Сурагчдын гүйцэтгэлийг Кембрижийн олон улсын шалгалтын гүйцэтгэлтэй жишсэн
- Математик, байгалийн ухаан, Англи хэлний шалгалт авсан

Сурагчдын түвшин тогтоох шалгалт

- Математик, Байгалийн ухааны хичээлээр сурагчдын баримтыг сэргээн санах төрлийн даалгаврын гүйцэтгэл харьцангуй сайн байсан
- Мэдлэгээ өөр нөхцөл байдалд ашиглах төрлийн даалгаврын гүйцэтгэл маш сул байсан

Benchmark test result

- Бүх сурагчид олон улсын түвшнээс доогуур байсан
- 9-р ангийнханы амжилт маш доогуур
- Монголын хөтөлбөр Кембрижийнхээс ялгаатай

- Анги болгонд хийлгүй орхисон даалгавар өндөр байсан
- 9-р ангийн даалгаврын хувьд мэдлэг шаардсан даалгаварыг орхисон
- Судлаагүй зүйл маш их байгаа

- Ур чадвар шаардсан, мэдлэгийг өөр нөхцөл байдалд ашиглах даалгаварын гүйцэтгэл муу
- Тоо тоолол хэсэг дээр харьцангуй өндөр үзүүлэлттэй
- Тооны машин ашиглахгүй тооцоолол хийхэд сайн
- Гэхдээ харьцаа, пропорц, дээд, доод заагтай холбоотой хэсгийн бодлогыг бодож чадахгүй байсан

- Бичиглэл, бодолт хийхгүй байх явдал өргөн
- Олон алхамт, цогц даалгаврын хувьд дутагдалтай

Curriculum-Хөтөлбөр

- Intended (Planned) curriculum – Төлөвлөсөн хөтөлбөр
- Implemented curriculum – Хэрэгжүүлсэн хөтөлбөр
- Attained curriculum- Эзэмшсэн хөтөлбөр

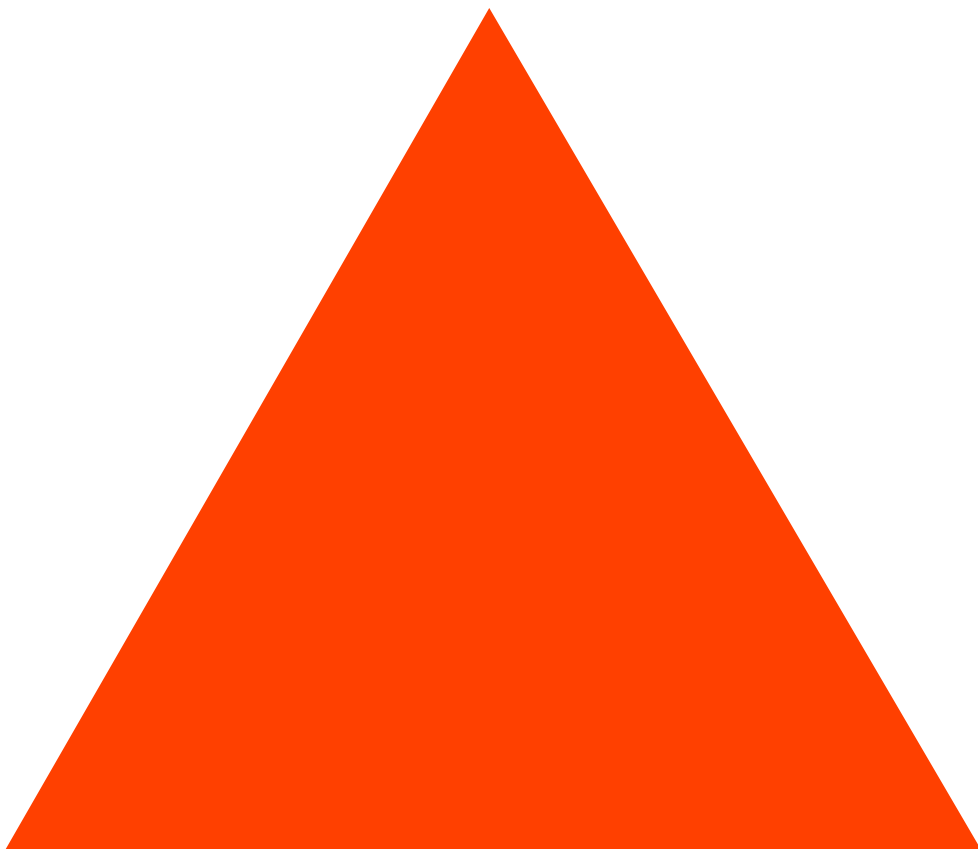
1970-аад оны үеийн ажил

эрхлэлт

**Өндөр түвшний
ур чадвар**

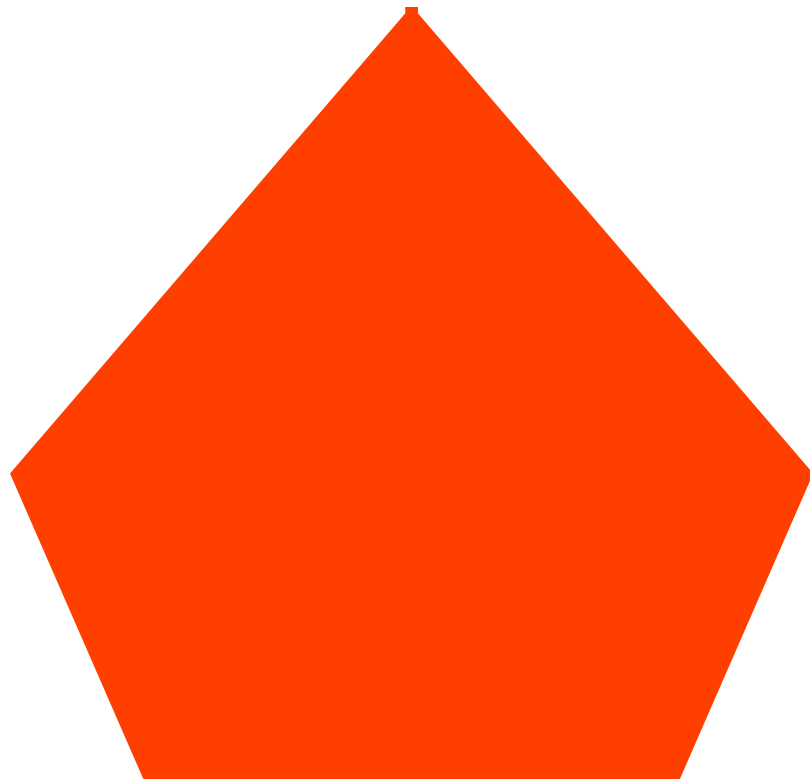
**Доод түвшний ур
чадвар**

1990-ээд оны үеийн ажил

эрхлэлт

**Өндөр түвшний
ур чадвар**

**Дунд түвшний ур
чадвар**

**Доод түвшний ур
чадвар**

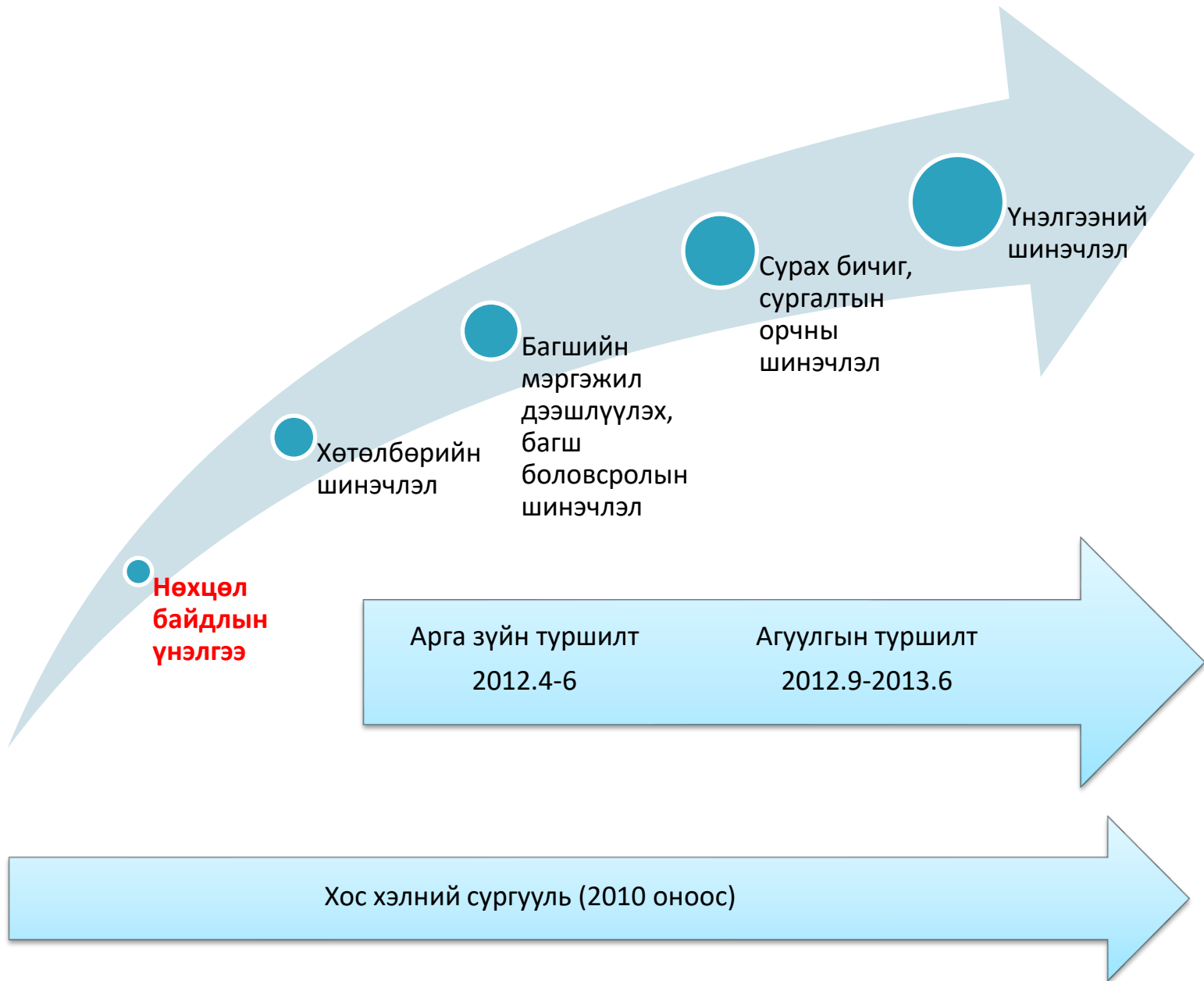
2030 оны үеийн ажил эрхлэлт

**Өндөр түвшний
ур чадвар**

**Дунд түвшний ур
чадвар**

**Доод түвшний ур
чадвар**

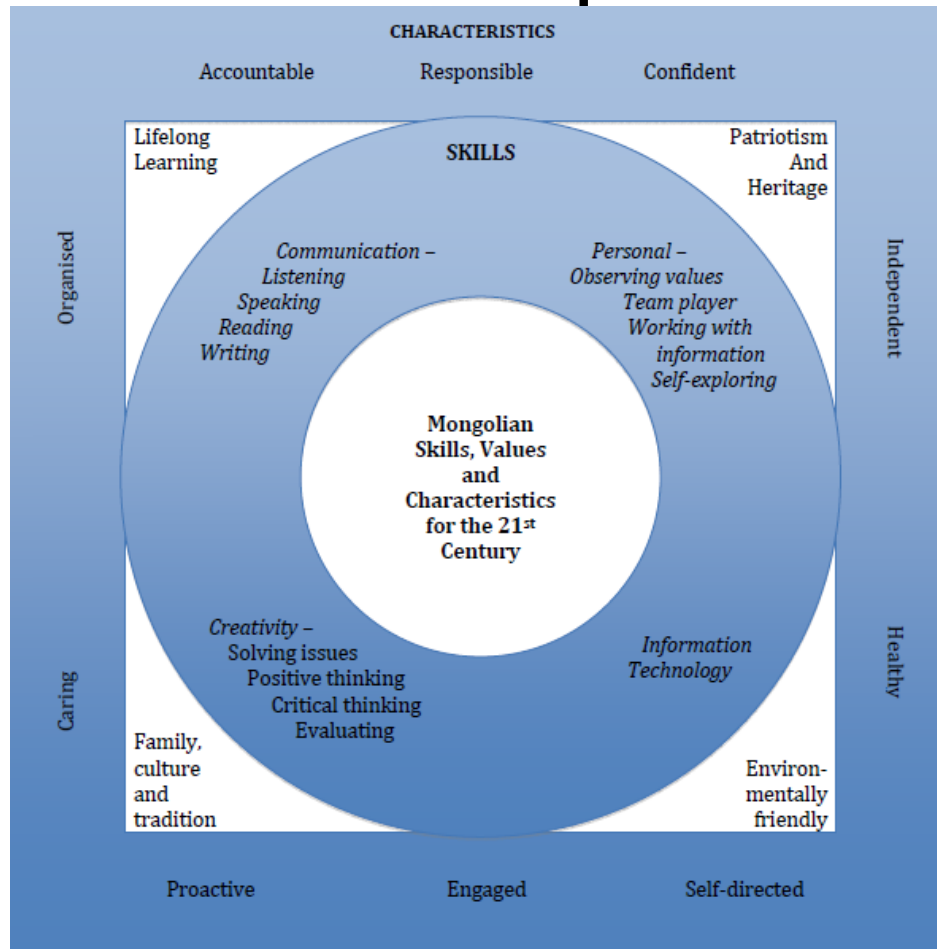
Нөхцөл байдлын үнэлгээ

- 21-р зууны монгол иргэний ур чадвар, үнэт зүйл, зан төлөвийн загварыг тодорхойлсон
- Хөтөлбөрийн харьцуулалт
- Сурагчдын түвшин тогтоох шалгалт
- 2012-2019 оны ажлын график, замын зураглал
- Үндэсний багууд байгуулагдсан

Нөхцөл байдлын үнэлгээ, бэлтгэл ажил

21-р зууны монгол иргэний ур чадвар, үнэт зүйл, зан төлөвийн загвар

Хөтөлбөрийн харьцуулалт

- МУ-ын ЕБС-ийн хөтөлбөр болон Кембрижийн ОУ-ын хөтөлбөрийн харьцуулалт
- Агуулгын давхцал 60-80%
- Бүх хөтөлбөрүүдийн хувьд сурагчдад мэдлэгээ өөр нөхцөл байдалд ашиглах ур чадвар олгох хэсэг дутуу
- Нано технологи, био технологи, энергийн эх үүсвэр, байгаль хамгаалал гэх мэт орчин үеийн техник, технологийн хөгжил, дэлхий нийтийн тулгамдсан асуудлууд орхигдсон
- Байгалийн ухааны хөтөлбөрүүд ерөнхийдөө хоцрогдсон
- Үнэлгээний хэсэг огт тусгагдаагүй

Сурагчдын түвшин тогтоох шалгалт

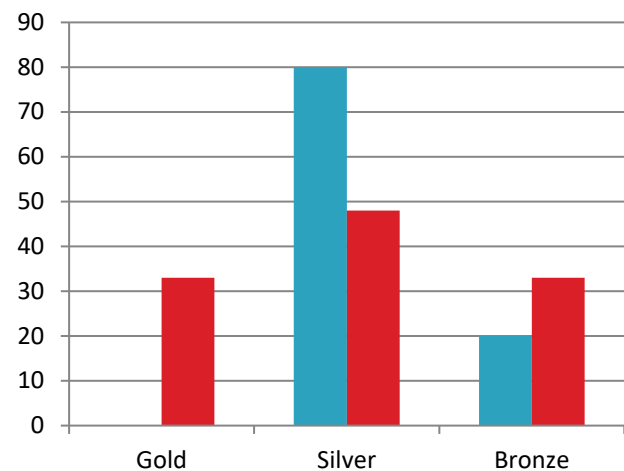
- 2011 оны 10,11-р сард УБ, аймгийн төв, сумын төвийн 5, 8, 10-р ангийн 200 орчим сурагч хамрагдсан
- Сурагчдын гүйцэтгэлийг Кембрижийн олон улсын шалгалтын гүйцэтгэлтэй жишсэн
- Математик, байгалийн ухаан, Англи хэлний шалгалт авсан

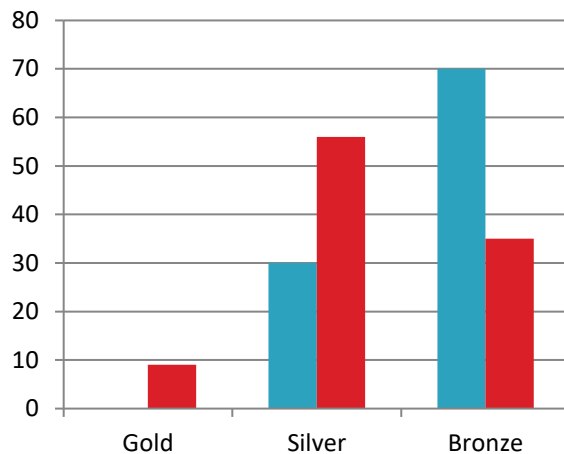
Сурагчдын түвшин тогтоох шалгалт

- Математик, Байгалийн ухааны хичээлээр сурагчдын баримтыг сэргээн санах төрлийн даалгаврын гүйцэтгэл харьцангуй сайн байсан
- Мэдлэгээ өөр нөхцөл байдалд ашиглах төрлийн даалгаврын гүйцэтгэл маш сул байсан

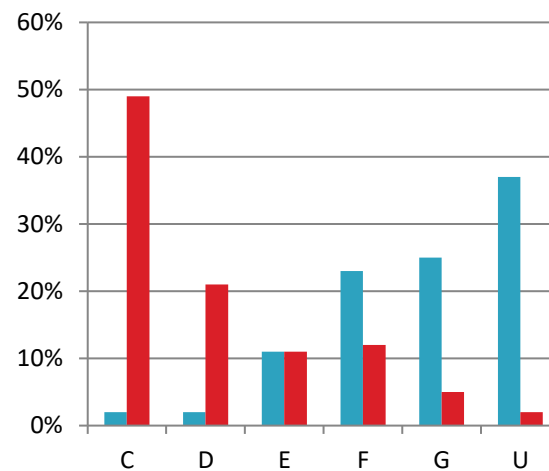
Сурагчдын түвшин тогтоох шалгалт

4-р анги

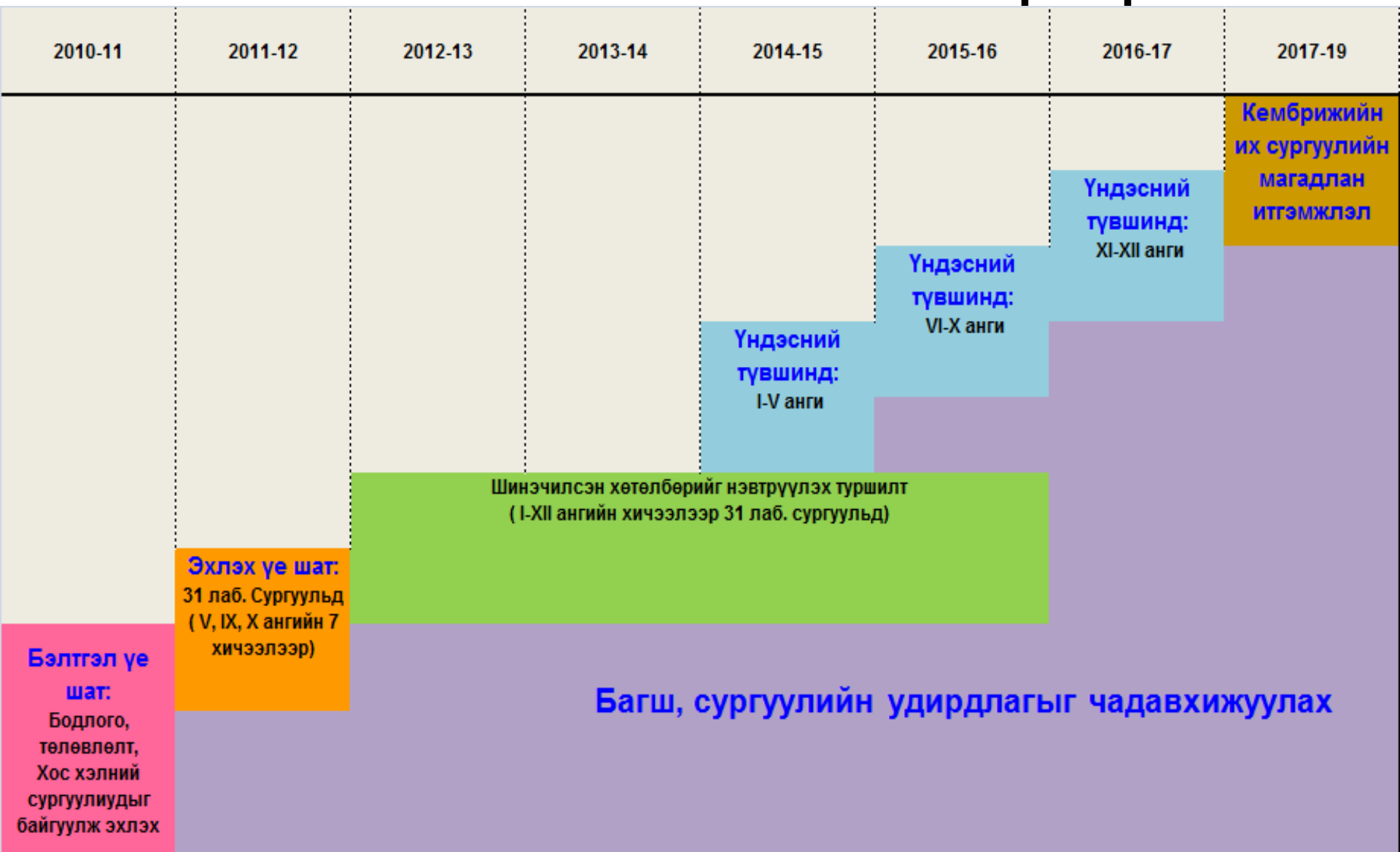
6-р анги

10-р анги

- Анги өгсөх тусам сурагчдын гүйцэтгэл хичээл бүрээр ОУ-ын түвшнээс хэт доогуур байсан
- Сурагчдын англи хэлний чадвар бүх түвшний хувьд хэт доогуур байв.

2010-2019 оны ажлын график

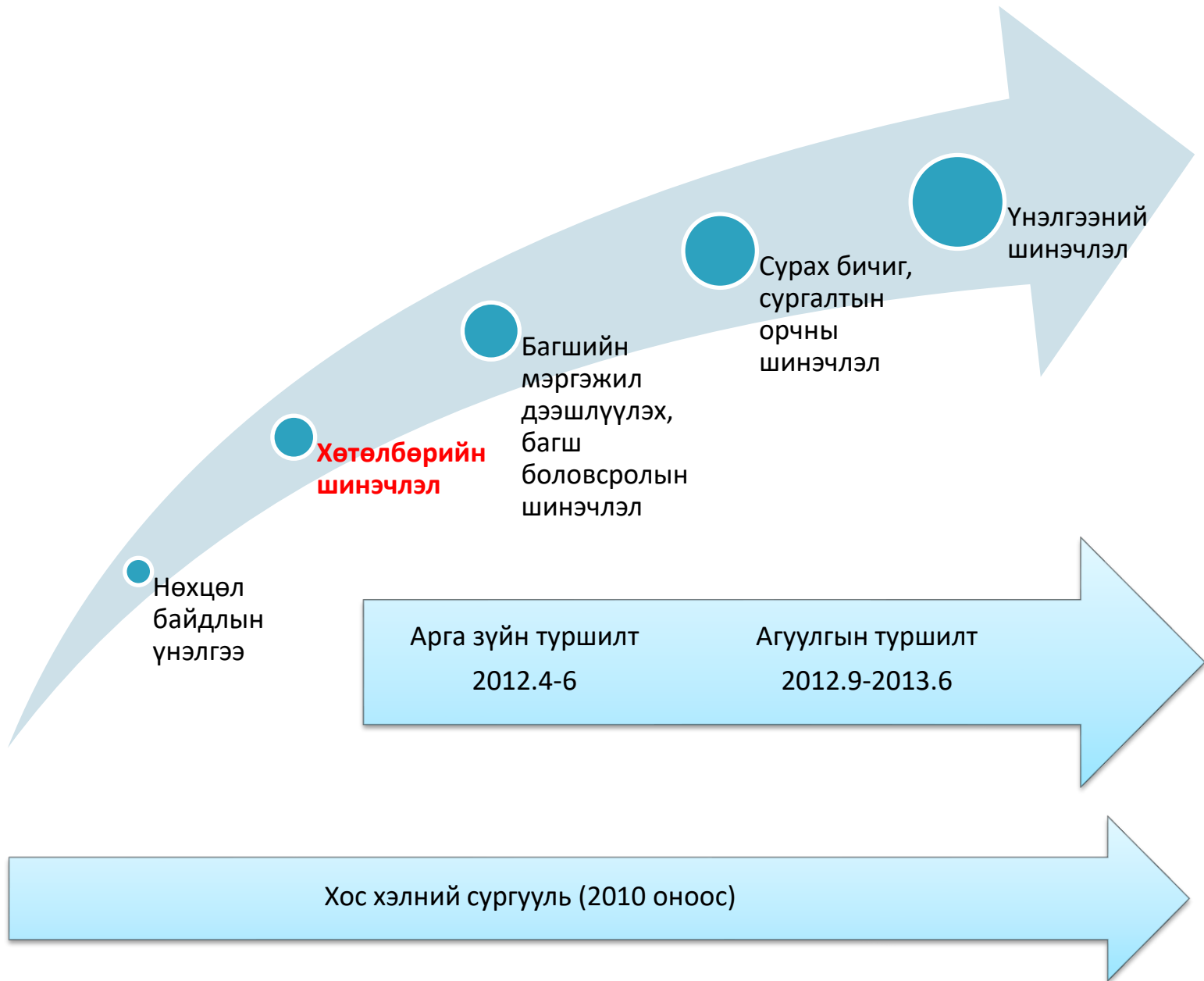

Шинэчлэлийн ажлын замын зураглал (Roadmap)

- Ерөнхий ажлын төлөвлөгөөнд үндэслэн 2010-2019 оны улирал бүрээр хийх ажлын замын зураглалыг
 - Хөтөлбөрийн шинэчлэл
 - Сурах бичиг, сургалтын орчны шинэчлэл
 - Багш боловсролын шинэчлэл
 - Үнэлгээний шинэчлэл
 - Байгууллага, боловсон хүчний чадавх бэхжүүлэх
 - Хос хэлний сургууль 6 чиглэл болгоноор боловсруулсан

Үндэсний багууд байгуулагдсан

- МУИС, МУБИС, Боловсролын хүрээлэнгийн шилдэг эрдэмтэн судлаачид болон дунд сургуулийн туршлагатай, чадварлаг, сайн багш нараар баг бүрдүүлсэн
 - Үндэсний хөтөлбөр боловсруулах баг (23 хүн)
 - Үндэсний сургагч багш нарын (80 хүн)
 - Сурах бичиг, багшийн гарын авлага боловсруулах баг (57 хүн)
 - Үнэлгээний баг (42 хүн)
 - Манлайллын баг (30 хүн)

Хөтөлбөрийн шинэчлэл (хүрсэн үр дүн)

Сурагч бүрийн хүсэл сонирхол, үйл ажиллагаа, ирээдүйн сонголтыг дэмжсэн хөтөлбөр боловсруулж, сурагч төвтэй сургалтын тогтолцоонд шилжих үндсийг тавьсан.

Шинэчилсэн сургалтын хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх ажлыг дэмжсэн “Ажлын схем” боловсруулагдсан(36 хичээлийн ажлын схем)

Шинэчилсэн хөтөлбөр
(36 хичээлийн
хөтөлбөр)

Сурагчдад өндөр түвшний, гүн бат мэдлэг олгохын хамт олсон мэдлэгээ өөр нөхцөл байдалд хэрэглэх, дараагийн шатны сургалтанд ашиглах үр чадвар олгоно.

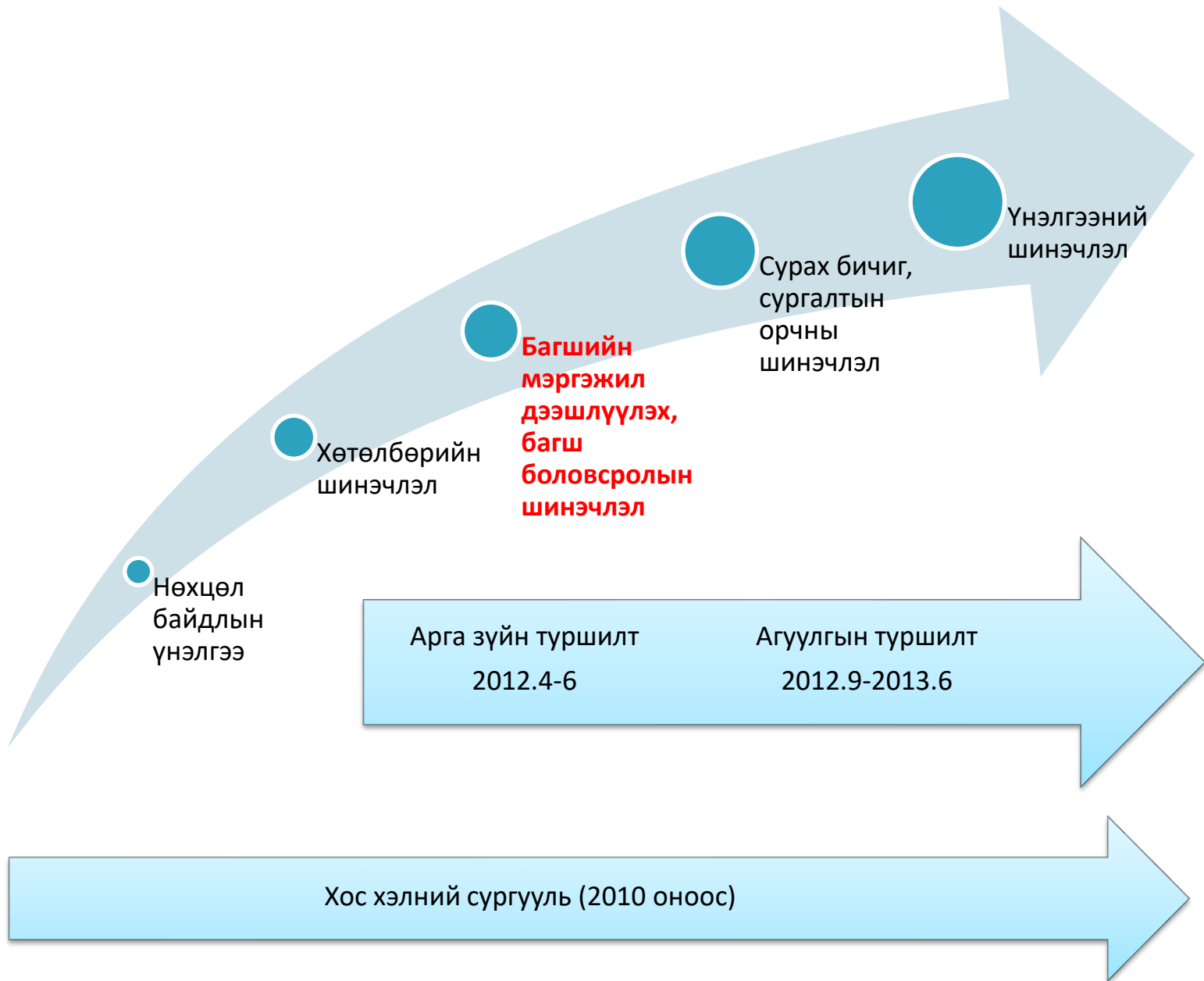
Сурагчдын олсон мэдлэг, чадвар нийт үнэлгээнд ямар харьцаагаар үнэлэх тодорхой шалгуурууд тогтоосон (үнэлгээний зорилт, үнэлгээний жин).

Хөтөлбөрийн шинэчлэл (хийсэн ажлууд)

- Хөтөлбөрийн баг байгуулах
 - 2011 оны 8, 9-р сар
- Хөтөлбөрийн харьцуулалт
 - 2011 оны 9-р сар
- Сурагчдын түвшин тогтоох шалгалт
 - 2011 оны 9, 10-р сар
- Хөтөлбөр боловсруулах, шинэчлэх
 - 2011 оны 10-р сар
 - 2011 оны 11-р сар
 - 2012 оны 3-р сар, 2 удаа,
- Хөтөлбөр боловсруулах арга зүйн сургалт
 - 4 удаа, 3-5 өдрийн сургалт, хөтөлбөрийн багийн гишүүн 40 хүний сургалт
- Шинэчилсэн хөтөлбөрийн туршилтын мониторинг,
 - 2012 оны 4,5, 6-р сар

Шинэчлэгдсэн хөтөлбөр, ажлын схемүүд

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Математик (бага)										
Математик (дунд)										
Байгалийн ухаан										
Физик										
Хими										
Биологи										
Англи хэл										
Нийт	36 хөтөлбөр, 36 ажлын схем боловсруулсан									

Багшийн мэргэжил дээшлүүлэх, багш боловсролын шинэчлэл (хүрсэн үр дүн)

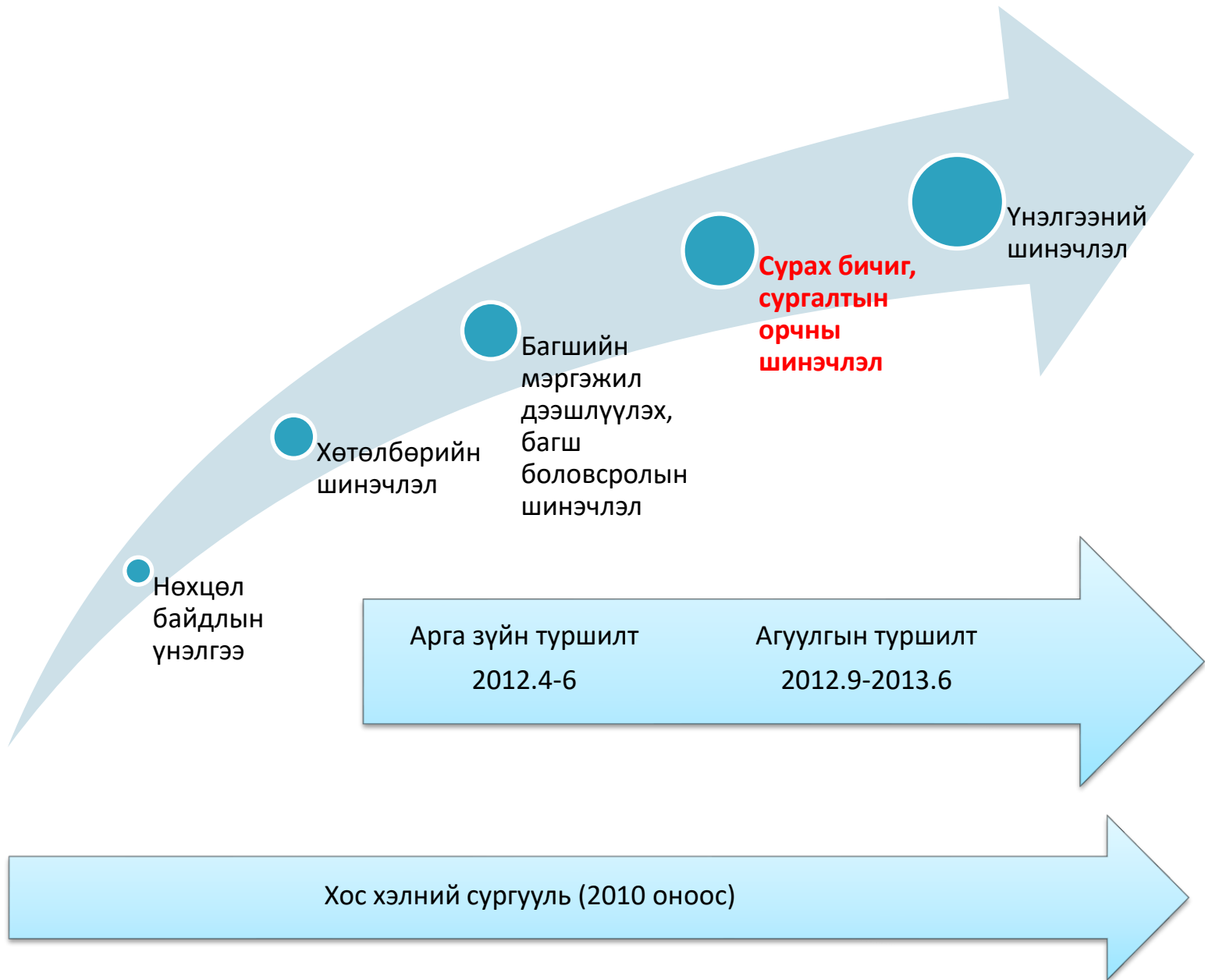
Сурагч төвтэй сургалт зохион байгуулах арга зүйн чиглэлээр багш нарын мэргэжлийг дээшлүүлж, шинэчилсэн арга зүйг эзэмшүүлсэн

Шинэчлэлийн ажлыг цаашид гардан хэрэгжүүлэх ажлыг тэргүүлэн манлайлах үндэсний боловсон хүчний баг бүрдсэн.

- Багш бэлтгэх их дээд сургуулиудын хөтөлбөрийн шинэчлэлийн үндсийг тавьсан
- Багш нарын мэргэжил дээшлүүлэх институт байгуулагдсан

Багшийн мэргэжил дээшлүүлэх, багш боловсролын шинэчлэл (хийсэн ажлууд)

- Хөтөлбөрийн шинэчлэл, шинэчилсэн хөтөлбөрийн онцлог,
 - 2011 оны 11-р сар, 2 удаагийн сургалт, 280 хүн
- Багш бэлтгэх боловсролын өнөөгийн байдалд үнэлэлт, дүгнэлт өгөх, 2012 оны 3-р сар, 6-р сар,
- Шинэчилсэн хөтөлбөрийн арга зүйн сургалт
 - 4 сургалт, давхардсан тоогоор 1200 хүн
- Бэлтгэл туршилтыг хэрэгжүүлэх арга зүйн сургалт, 2012 оны 3-р сар, лаб сургуулийн багш, удирдлага 280 хүн,
- Орон нутгийн сургуулиудын багш, удирдлагуудад сургалт,
 - 1950 хүний сургалт, аймгийн төвийн бүх багш, сумын сургууль бүрээс төлөөлөл 3 хүн,
- Багш нарын мэргэжил дээшлүүлэх сургалтын модуль боловсруулагдсан
- Үндэсний хэмжээнд 27000 багшид шинэчилсэн хөтөлбөрийн арга зүйг танилцуулсан

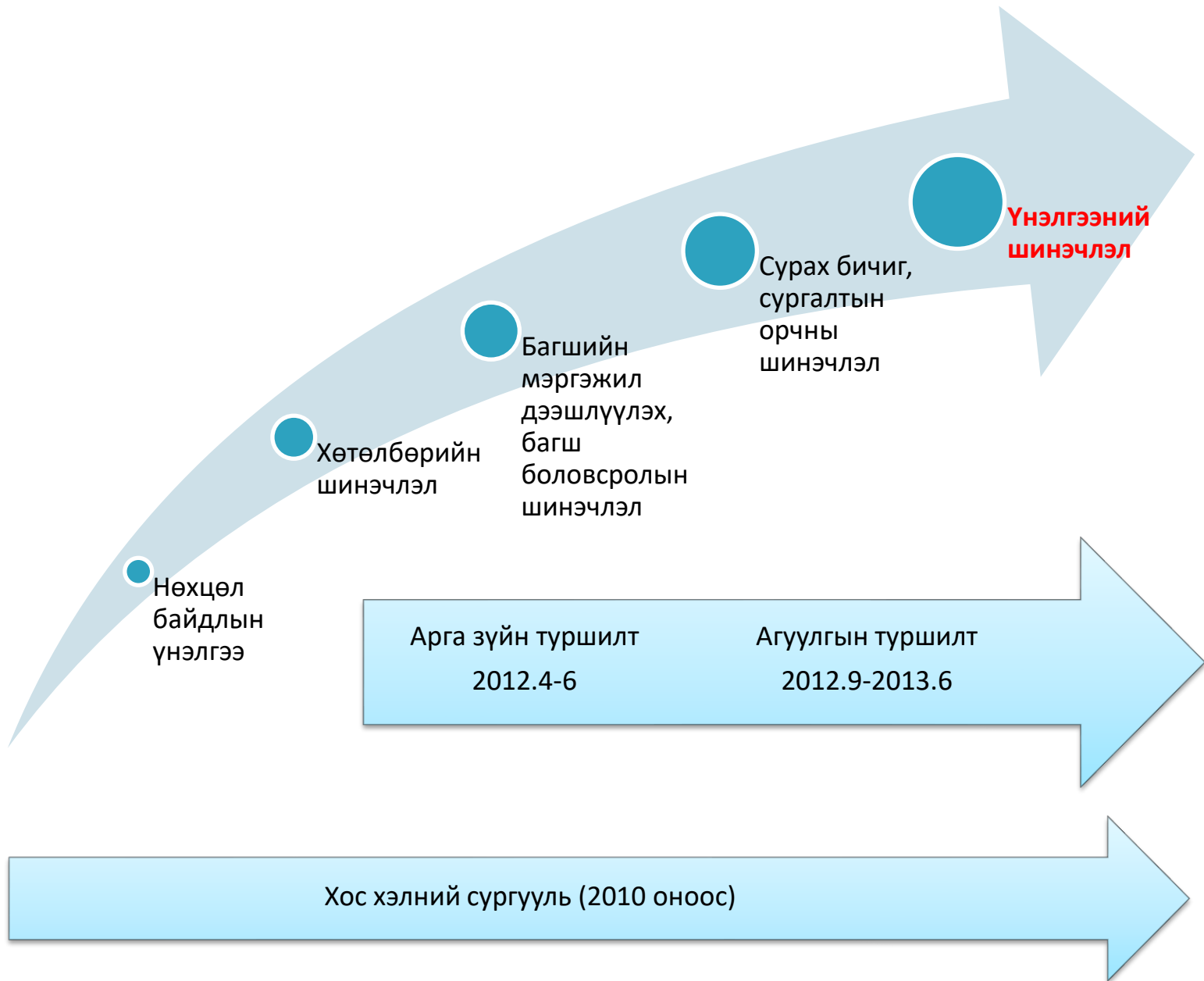

Сурах бичиг, сургалтын орчны шинэчлэл (хүрсэн үр дүн)

- ОУ-ын түвшинд хүрсэн сурах бичиг боловсруулах үндэсний боловсон хүчин бүрдэх ажилд том ахиц гарсан
- ОУ-ын түвшинд хүрсэн сурах бичиг зохиох ажилд том ахиц гарсан
- Сурах бичгээс гадна багшийн гарын авлага нь шинэчилсэн хөтөлбөрийг дэмжсэн сургалт зохион байгуулахад том дэмжлэг болохуйц болсон
- Лаборатори сургуулиудад лабораторийн тоног төхөөрөмж, компьютерийн лаборатори, техник, тоног төхөөрөмжийн хангалтыг хийж буй

Сурах бичиг, сургалтын орчны шинэчлэл (хийсэн ажлууд)

- Бага дунд ангийн математик, Физик, Хими, Биологи, Бага ангийн байгаль шинжлэл, Англи хэлний 1-10-р ангийн нийт 36 төрлийн сурах бичгийн туршилтын хувилбар боловсруулагдсан. (эхний 1,2-р улирлын хувьд)
- Бага дунд ангийн математик, Физик, Хими, Биологи, Бага ангийн байгаль шинжлэл, Англи хэлний 1-10-р ангийн нийт 36 төрлийн, багшийн гарын авлага боловсруулагдсан. (эхний 1,2-р улирлын хувьд)
- Сурах бичиг зохиох арга зүйн сургалтууд зохион байгуулагдсан, 3 удаагийн сургалтанд нийтдээ 160 хүн хамрагдсан

ҮНЭЛГЭЭНИЙ ШИНЭЧЛЭЛ

- Үнэлгээний системийн өнөөгийн байдалд хийх судалгаа, 2012 оны 5-р сар
- Кембрижийн их сургуульд үнэлгээний чиглэлээр туршлага судласан
- БҮТ, ИДС, ЕБС-ийн төлөөллөөс бүрдсэн **Үнэлгээний үндэсний баг** байгуулагдсан
- Сургууль дээрх үнэлгээний арга зүйн цуврал сургалтууд эхэлсэн

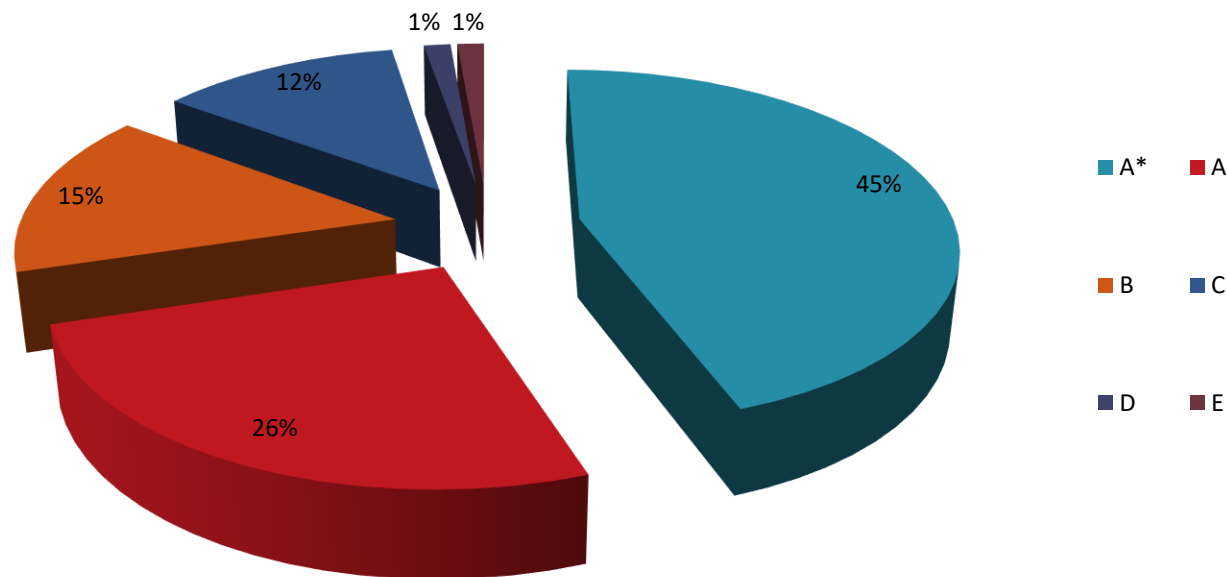
Хос хэлний сургууль байгуулах

- Хос хэлний багш, удирдлагын сонгон шалгаруулалт, 2011 оны 8,9-р сар
- Хос хэлний 3 сургууль 60 багш, 500 сурагчтай үйл ажиллагаагаа явуулж байна
- Хос хэлний сургуулийн удирдлагуудад зориулсан цуврал сургалт, 4 удаа
- Математик, Физик, Хими, Биологи, Англи хэлний багш нарын мэргэжил дээшлүүлэх сургалт, 2012 оны 2-р сар
- Технологи, Хөгжим, Биеийн тамир, Урлаг, Бизнес судлал, Дизайны багш нарын мэргэжил дээшлүүлэх сургалт, 2012 оны 8,9-р сар
- IGCSE түвшний сургалтын арга зүйн сургалтууд, Хятад, Энэтхэгт улсад зохион байгуулагдсан
- Багш нар Кембрижийн Их Сургуулийн багш нарт зориулсан онлайн сургалтанд 2011 оноос тогтмол хамрагдаж байгаа.

Хос хэлний сургуулиудын сурагчдын амжилтаас (Олон улсын IGCSE-ийн шалгалт)

- Математик, Физик, Хими, Биологи, Англи хэл, Бизнес судлал, Компьютер судлалийн хичээлээр 74 сурагч шалгалт өгсөн.

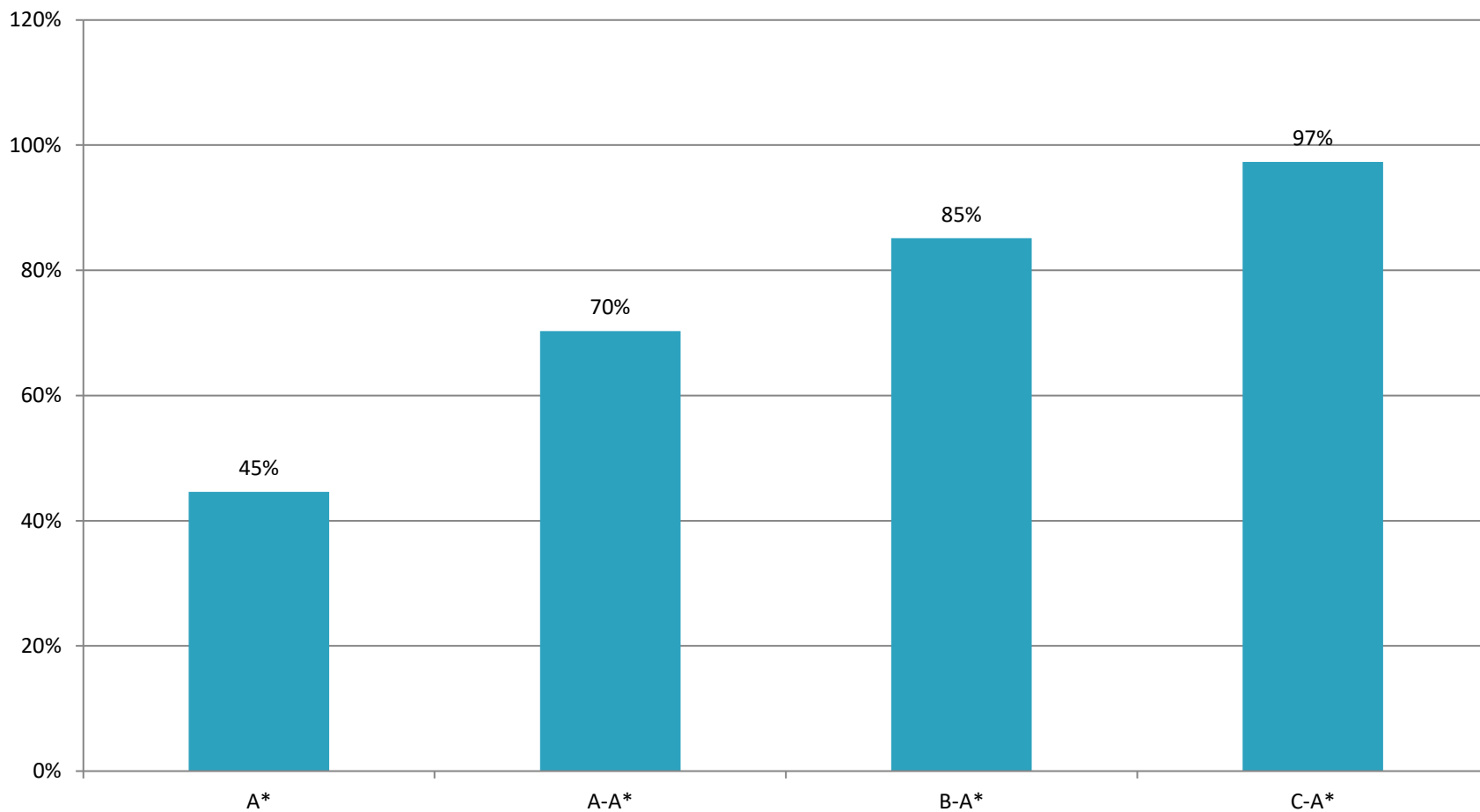
Сурагчдын амжилт

Кембрижийн IGCSE шалгалтын үнэлгээ

Үсгэн үнэлгээ	Гүйцэтгэлийн хувь
A*	100-90
A	90-80
B	80-70
C	70-60
D	60-50
E	50-40
F	40-30
G	30-20

Хос хэлний сургуулийн сурагчдын амжилт

Байгууллага, боловсон хүчний чадавх бэхжүүлэх

- Лаборатори сургуулиуд ажиллах эрх зүйн тогтолцоогоор хангагдсан
- Бэлтгэл туршилтыг хэрэгжүүлэх арга зүйн сургалт, 2012 оны 4-р сар, БСГ, БХ-ийн удирдлага, мэргэжилтнүүдэд зориулсан арга зүйн сургалт
- Лаборатори болон хос хэлний сургууль, аймаг дүүргийн БХ, НБГ-ийн нийт 100 удирдлагад зориулсан манлайллын сургалт

- Үйл ажиллагаа, үр дүнг нэгтгэсэн байдлаар харуулбал

Шинэчлэлийн үр дүн

(мониторингийн судалгаанд үндэслэв)

Сурагч

- Идэвхжсэн
- Гэрийн даалгавар хийдэг болсон
- Хэл ярианы чадвар эрс дээшилсэн
- Хичээлдээ дуртай
- Урьдын идэвхгүй, сул сурагчид идэвхжсэн

Багш

- Хичээлийн бэлтгэлд анхаардаг, зөвхөн түүнд цагаа зарцуулдаг
- Мэдлэг, үр чадвараа хөгжүүлэх талаар бие дааж ажиллах, эрэл хайгуул хийх, шинийг санаачлах эрмэлзэлтэй болсон.
- Хичээл дээрх багшийн ажил хялбар болсон
- Ажилдаа илүү сонирхолтой болсон
- Хамтын ажиллагаа нэмэгдсэн

Эцэг эх

- Шинэчлэлийн талаар эерэг хандлагатай
- Туршилтад хамрагдаж буй сурагчдын эцэг эхийн сэтгэл ханамж өндөр байгаа
- Туршилтад хамрагдаагүй сурагчдын эцэг эхийн зүгээс хүүхдийнхээ суралцаж буй ангийг туршилтанд хамруулах хүсэлт ихээр гаргах болсон

Шинэчлэлээс үүдсэн ололт амжилтууд

- Олон улсын стандартын талаар ойлголттой болсон
- Сурган хүмүүжүүлэх, боловсрол судлалын шинэлэг практикийг нэвтрүүлэх боломж бүрдсэн
- Сурах бичиг боловсруулах шинэлэг арга барил, арга зүйтэй танилцсан
- Багш бэлтгэх боловсролын өнөөгийн байдлыг эргэн дүгнэж, шинэчлэх чиг шугам тогтсон
- Боловсрол, боловсрол судлалын чиглэлээр үндэсний боловсон хүчин бүрдэхэд чухал нөлөө үзүүлж буй

Шинэчлэлээс үүдсэн ололт амжилтууд 2

- Шинэчлэлийн ажлын явцад системийг бүхэлд нь харсан, цогц бодлого хэрэгжүүлэх боломж бүрдсэн
- Өөрчлөлт хийх, өөрчлөгдөх шаардлагатай гэдгийг сургуулийн түвшинд хүлээн зөвшөөрсөн
- Хос хэлний сургууль болон үндэсний түвшинд шинэчлэлийг хослуулж байгаа нь үр дүнтэй

2012 онд хийх ажлууд

- Туршилтын 2-р шат, (агуулгын туршилт) мониторинг
- 11, 12-р ангийн хөтөлбөр боловсруулах, XI, XII сар
- Сурах бичиг зохиох арга зүйн сургалт III, XI сар
- 3,4-р улирлын сурах бичиг боловсруулах, XI-XII сар
- Сургуулийн удирдлагуудад зориулсан манлайллын сургалт, 2,3,4-р шатны сургалт, XI-XII сар
- Багш нарын сургалт, УБ, орон нутгийн лаб сургууль, XI сар
- Орон нутгийн БСГ, БХ-ийн мэргэжилтнүүдийн сургалт, XII сар
- Багш бэлтгэх сургуулийн багш нарын сургалт, XI-XII сар
- Үндэсний хэмжээнд багш нарын мэргэжил дээшлүүлэх сургалт, XI-XII сар
- Сургууль дээрх үнэлгээний арга зүйн сургалт 3, XII сар
- Хос хэлний сургуулийн багш, сурагчдын бичгийн ур чадвар дээшлүүлэх сургалт
- IGCSE шалгалтанд бэлтгэх, шалгалт өгөх
- Хос хэлний сургуулийн багш нарт зориулсан AS/A түвшний сургалтын арга зүйн сургалт